

Guia per a les tutories dels centres de pràctiques curriculars

Autora: Clara Selva Olid

L'encàrrec i la creació d'aquest recurs d'aprenentatge UOC han estat coordinats per la professora: Clara Selva Olid

PID_00297221

Primera edició: setembre 2023

Introducció

1. Presentació de l'assignatura

- 1.1. Introducció
- 1.2. Quan es cursa el Pràcticum?
- 1.3. Camps d'aplicació del Pràcticum

2. Perfil competencial

- 2.1. Introducció
- 2.2. Competències bàsiques i generals
- 2.3. Competències transversals
- 2.4. Competències específiques

3. Agents interventors

- 3.1. Introducció
- 3.2. Característiques dels centres de pràctiques
- 3.3. Beneficis d'acollir estudiantat en pràctiques

4. Avaluació

- 4.1. Introducció
 - 4.2. Avaluació del centre de pràctiques
-

Introducció

En aquesta guia podeu trobar la **informació bàsica de les assignatures Pràcticum I i Pràcticum II** del grau de Psicologia de la Universitat Oberta de Catalunya. Entre altres coses, s'hi explica què és el Pràcticum, les competències que s'hi treballen i el paper imprescindible que juguen els centres de pràctiques en el pla d'estudis.

Amb tot, aprofitem aquesta ocasió per **agrair-vos la vostra col·laboració com a centre de pràctiques extern**.

1. Presentació de l'assignatura

1.1. Introducció

El pla d'estudis del grau de Psicologia conté dues assignatures obligatòries, el **Pràcticum I** i el **Pràcticum II**, de sis crèdits ECTS cadascuna, **mitjançant les quals l'estudiantat pot posar en pràctica les competències que**, fins al moment, **ha estat treballant i desenvolupant al llarg del grau**. Així doncs, aquestes assignatures esdevenen una oportunitat única per observar els professionals de la psicologia i per aprendre'n de primera mà.

Tal com el defineix Zabalza (2016), el Pràcticum permet a l'estudiantat formar-se amb altres figures professionals i institucions, fora de la Universitat; enriquir el context on es produeix aquesta formació; adquirir tasques i responsabilitats diferents de les que ha assumit fins ara; i aprendre a partir d'un treball pràctic.

Cal destacar que, per poder superar l'assignatura del Pràcticum, **es requereixen noranta hores d'activitat al centre**, a més de tota una sèrie d'activitats complementàries, proposades per l'equip docent, que es fan a l'aula virtual de la UOC.

Les hores d'activitat al centre s'han de dur a terme dins del període lectiu del semestre, és a dir, de manera aproximada entre els mesos de setembre i febrer o de febrer i juny. A més, cal que, com a centre de pràctiques, designeu una tutoria de l'estudiantat, és a dir, una persona que pugui fer el seguiment pràctic de l'estudiantat, que resolgui els dubtes que sorgeixin durant les pràctiques al vostre centre i, també, que avaluï l'estudiantat en finalitzar el semestre. Tota la informació necessària per desenvolupar aquest rol la trobareu detallada en aquesta guia.

1. Presentació de l'assignatura

1.2. Quan es cursa el Pràcticum?

D'acord amb el pla d'estudis, el Pràcticum es duu a terme durant **el setè i el vuitè semestres de la titulació**. Així doncs, l'experiència en el món professional arriba després d'un període de formació prèvia i havent cursat totes les assignatures bàsiques i obligatòries del grau, excepte una de les assignatures d'anglès.

Podeu consultar quines són aquestes assignatures i el contingut que s'hi treballa a la pàgina web de la [UOC](#).

1. Presentació de l'assignatura

1.3. Camps d'aplicació del Pràcticum

A la UOC s'ofereixen cinc camps d'aplicació en els quals l'estudiantat pot cursar les pràctiques. Així doncs, si introduïu una oferta de pràctiques a la nostra eina, Xperience, heu de seleccionar en quin camp se situa el vostre centre, i també les tasques que hi durà a terme l'estudiantat en pràctiques.

A més, cal que tingueu present que es recomana a l'estudiantat fer **les noranta hores de pràctiques requerides de manera distribuïda al llarg de tot el semestre**, i no pas de forma intensiva.

A continuació, es detallen els camps d'aplicació en els quals l'estudiantat pot fer les pràctiques.

Psicologia clínica i de la salut

En l'àmbit de la psicologia clínica i de la salut es poden diferenciar dos camps d'aplicació.

- D'una banda, el camp de la psicologia clínica, orientat a la intervenció sobre els problemes psicològics, tant de l'individu com del grup, en els seus diferents contextos, mitjançant l'anàlisi, l'avaluació i el tractament en infants, adolescents, adults o gent gran.
- De l'altre, el camp de la psicologia de la salut, que intervé en diferents aspectes de la salut i la malaltia, i fa una atenció especial al desenvolupament de programes de promoció de la salut, de prevenció, de suport i d'atenció continuada a diferents col·lectius.

Neuropsicologia

Aquest camp està dirigit a l'avaluació, el diagnòstic i la intervenció neuropsicològica.

L'objectiu d'aquest camp és posar de manifest les competències de la neuropsicologia en els diferents àmbits d'intervenció en la població adulta o infantil amb afectacions cognitives, conductuals o emocionals, esdevenint de malalties neurodegeneratives, trastorns del neurodesenvolupament, dany cerebral adquirit, malalties psiquiàtriques, etc.

Psicologia de l'educació

El camp de la psicologia de l'educació es desenvolupa en el marc dels àmbits socioeducatius, en un sentit ampli.

Més concretament, avalua i intervé en els àmbits personal, familiar, organitzacional, institucional, sociocomunitari i educatiu en general, atenent les necessitats dels agents que integren els contextos socioeducatius al llarg de tot el cicle vital.

Psicologia de la intervenció social

Aquest camp posa una atenció especial en l'estudi i el disseny de programes d'acció i intervenció davant dels problemes socials contemporanis, dins del context de la globalització i la societat de la informació. També estudia i treballa la complexa relació que s'estableix entre l'individu i el seu context social, i posa l'èmfasi en la manera en què les necessitats, individuals i col·lectives, són satisfetes en l'entorn social.

Les pràctiques es poden dur a terme en els àmbits d'actuació següents: mitjans de comunicació i TIC; atenció als problemes socials (processos d'inclusió/exclusió); gestió de conflictes; formació i dinamització sociolaboral; serveis socials i treball comunitari, i ONG, plataformes d'acció cívica i associacionisme.

Psicologia del treball i de les organitzacions

Aquest camp està dirigit a la intervenció sociolaboral a les organitzacions. Per tant, les pràctiques solen girar al voltant de tasques relacionades amb la mateixa organització, com ara el desenvolupament i la gestió dels recursos humans, el consum i el màrqueting, les condicions de treball i la salut laboral o el conflicte i la gestió comunicativa en l'entorn organitzatiu.

Més concretament, les pràctiques es poden fer en els àmbits d'actuació següents:

- **Organització i desenvolupament dels recursos humans:** selecció de personal, formació i desenvolupament del talent, intervenció grupal, negociació de conflictes, anàlisi de llocs de treball i gestió per competències o cultura organitzacional.

- **Consum i màrqueting:** estudis de mercat (quantitatius i qualitatius), investigació de productes i publicitat o comunicació interna i externa.
- **Condicions de treball i salut:** salut i higiene laboral, prevenció de riscos laborals o ergonomia.
- **Conflicte en les organitzacions:** mediació i resolució de conflictes.

2. Perfil competencial

2.1. Introducció

La matèria del Pràcticum a la UOC engloba tres assignatures: Àmbits professionals en psicologia, Pràcticum I i Pràcticum II. Al llarg d'aquestes assignatures, l'estudiantat desenvolupa i posa en pràctica una sèrie de competències bàsiques i generals, transversals i específiques.

En aquest apartat s'especifiquen quines són aquestes competències.

2. Perfil competencial

2.2. Competències bàsiques i generals

CB2 – Saber aplicar, de manera professional, els propis coneixements al treball o a la vocació, i posseir les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la pròpia àrea d'estudi.

CB3 – Tenir la capacitat de reunir i d'interpretar dades rellevants (normalment, dins de la pròpia àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

CB4 – Transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

CG1 – Escriure i parlar de manera correcta, clara i adequada als diversos contextos acadèmics o professionals.

CG2 – Aprendre a aprendre: conduir el propi aprenentatge de manera autoregulada i essent conscient de les pròpies habilitats, capacitats i motivacions, amb un objectiu determinat i en funció dels contextos específic acadèmic, professional i personal.

CG5 – Analitzar, sintetitzar i fer judicis fonamentats en criteris autocorrectius i sensibles al context.

CG6 – Identificar, organitzar i planificar les accions per assegurar que un objectiu s'aconsegueix de manera eficient.

CG7 – Resoldre situacions complexes tot analitzant comportaments, trobant alternatives de resolució i arribant al consens sobre l'aplicació d'aquestes alternatives, i avaluar-ne els resultats.

CG8 – Reconèixer, comprendre i respectar la complexitat de la diversitat.

CG9 – Ser sensible a les necessitats i a les expectatives dels altres, i als contextos i a les influències que es puguin produir.

CG10 – Treballar en xarxa.

2. Perfil competencial

2.3. Competències transversals

CT3 – Actuar de manera honesta, ètica, sostenible, socialment responsable i respectuosa amb els drets humans i la diversitat, tant en la pràctica acadèmica com en la professional.

2. Perfil competencial

2.4. Competències específiques

CE1 – Usar els coneixements teòrics i els avanços de la psicologia com a marc de referència per analitzar, comprendre i explicar el comportament de les persones, els grups i les organitzacions.

CE2 – Identificar, analitzar i comprendre els factors biològics, psicològics, socials i culturals que expliquen el comportament de les persones, els grups i les organitzacions.

CE4 – Entendre el funcionament cognitiu d'una manera integrada.

CE8 – Identificar, analitzar i comprendre les demandes i les necessitats de persones, grups i organitzacions en diferents contextos.

CE9 – Formular objectius i contrastar hipòtesis a partir de les demandes i les necessitats dels destinataris.

CE10 – Valorar, contrastar i prendre decisions sobre l'elecció dels models, les teories, els instruments i les tècniques més adequats en cada context d'avaluació i intervenció.

CE11 – Aplicar tècniques per recollir informació sobre el funcionament biològic, el psicològic i el social d'individus, col·lectius i organitzacions.

CE12 – Analitzar i interpretar els resultats de l'avaluació psicològica.

CE13 – Mostrar flexibilitat, respecte i discreció en la comunicació i l'ús dels resultats obtinguts de les avaluacions psicològiques a les persones o els grups.

3. Agents interventors

3.1. Introducció

Com sabeu de primera mà, l'assignatura del Pràcticum requereix una col·laboració que dista d'altres assignatures del grau; per aquesta raó, **diferents agents intervenen en el Pràcticum** per fer-lo possible. Més concretament, per part de la UOC hi intervé la Comissió del Pràcticum i l'equip docent, i, per part del centre de pràctiques, la tutoria del centre.

A continuació, es detallen les funcions d'aquests agents.

- **Comissió del Pràcticum:** està formada per professorat propi dels estudis de Psicologia i Ciències de l'Educació, i també per personal de gestió, tant dels mateixos estudis com del Servei de Pràctiques i Mobilitat.
La Comissió del Pràcticum és la **responsable de gestionar el procediment de pràctiques** i, al seu torn, **de vetllar pel bon funcionament** en les relacions entre l'estudiantat, l'equip docent i el centre extern.
- **Equip docent de la UOC:** cal diferenciar, dins d'aquest equip docent, dues figures. D'una banda, el **professorat responsable de l'assignatura**, que coordina l'assignatura del Pràcticum en un camp d'aplicació específic; de l'altra, el **personal docent col·laborador**, que fa referència a la figura docent que, **des de l'aula virtual, acompanya l'estudiantat en el procés d'aprenentatge**. A l'inici del semestre, l'equip docent contactarà amb vosaltres, com a tutoria del centre de pràctiques, per facilitar-vos tota la informació necessària i per poder establir una via de comunicació directa.
- **Tutoria del centre de pràctiques:** la tutoria del centre de pràctiques ha d'estar en actiu, dins de l'exercici professional, i té la funció d'acompanyar l'estudiantat durant l'estada al centre de pràctiques. Més concretament, les funcions que porta a terme aquesta figura són les següents:
 - Fer l'acollida al centre i informar l'estudiant del seu funcionament.
 - Establir les tasques que l'estudiant durà a terme al centre (amb la validació posterior de l'equip docent de la UOC).
 - Supervisar l'assistència, l'actitud, la participació i el rendiment de l'estudiant.
 - Atendre les consultes, tant teòriques com pràctiques, que puguin sorgir a l'estudiant durant la seva estada al centre.
 - Avaluar l'estudiant.

3. Agents interventors

3.2. Característiques dels centres de pràctiques

Depenent del camp d'aplicació en el qual se situa el centre i de les tasques que s'hi poden dur a terme, **es demana que la tutoria tingui una titulació específica per poder acollir estudiants en pràctiques**. Per cada camp d'aplicació, les titulacions específiques són les següents:

- Psicologia clínica i de la salut: titulació en Psicologia.
- Psicologia de l'educació: titulació en Psicologia o Psicopedagogia.
- Psicologia de la intervenció social: titulació en Psicologia.
- Psicologia del treball i de les organitzacions: titulació en Psicologia.
- Neuropsicologia: titulació en Psicologia i amb expertesa en l'àmbit de la neuropsicologia.

A més, aquesta figura ha de tenir, **com a mínim, dos anys d'experiència** en el camp d'aplicació en el qual s'ubica el centre, i també ha de preveure que, durant el semestre en què l'estudiantat farà les pràctiques, continuarà mantenint el vincle amb aquest centre de treball.

3. Agents interventors

3.3. Beneficis d'acollir estudiantat en pràctiques

Pel fet d'acollir estudiantat en pràctiques, les tutories tenen alguns avantatges que podeu consultar al portal de la UOC, concretament a l'apartat «[Avantatges per a les empreses i les institucions](#)».

També podeu obtenir un certificat que acrediti la tutorització, i l'heu de sol·licitar per mitjà del [formulari de contacte](#) per a centres.

4. Avaluació

4.1. Introducció

En les assignatures de Pràcticum l'estudiantat rep **dues valoracions**. D'una banda, la valoració de les activitats fetes a l'aula i, de l'altra, la de les participacions i les tasques dutes a terme al centre de pràctiques. **Cadascuna d'aquestes valoracions té un pes del 50 % respecte a la nota final de l'assignatura, i és necessari aprovar totes dues parts per poder superar l'assignatura.**

Aquests criteris d'avaluació els estableix la Comissió del Pràcticum d'acord amb les directrius facilitades a les conferències de vicedegans de Pràcticum de les facultats de Psicologia de l'Estat espanyol, i tenint en compte les característiques pròpies del model pedagògic de la UOC.

4. Avaluació

4.2. Avaluació del centre de pràctiques

Un cop finalitzada l'estada al centre de pràctiques, l'equip docent contactarà amb vosaltres, com a tutoria del centre, per tal d'enviar-vos l'informe de valoració de l'estudiantat. Aquest informe és quantitatiu, tot i que també hi podreu aportar la informació qualitativa que considereu rellevant.

Taula 1. Aspectes que podreu valorar com a centre de pràctiques

Tasques	Aspectes a avaluar
Compliment, actituds i predisposició de l'estudiant	• Regularitat i puntualitat en l'assistència • Disponibilitat i interès per aprendre • Capacitat d'adaptació a les tasques del centre • Habilitats d'organització i de sistematització
Coneixements previs i aportacions respecte al tema tractat	• Adequació dels coneixements previs • Pertinença de les aportacions • Acompliment de les tasques encomanades • Capacitat de presa d'iniciativa • Capacitat de resolució de problemes

Font: elaboració pròpia